

Dnes v čísle:

Kanadský dramatik na UP
O Evropském roce
jazyků na UP
CITT slaví první narozeniny
Příchod Bohumila
Markalouse (Jaromíra Johna)
do Olomouce

Žurnál

13

Ročník 11 • Vychází 7. prosince 2001

Passing the Baton aneb Štafetový kolík pro univerzitu

Přijetím *Darovací smlouvy* a *Smlouvy o spolupráci*, které podepsali v pátek 30.11. 2001 ředitel Britské rady v ČR P. Docherty a rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., byla zahájena nová etapa spolupráce mezi Univerzitou Palackého a Britskou radou na partnerské

Současné sbírky střediska Britské rady zahrnují učebnice angličtiny, beletrie v angličtině, beletrie na audiokazetách, filmy v anglickém znění, britskou hudbu na CD, multimediální výukové programy, realie Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a studijní materiály k mezinárodně platným zkouškám z obecné a obchodní angličtiny. Britské centrum KUP se tedy stane specializovaným pracovištěm IC UP a obohacením sbírky Knihovny UP bude sloužit široké veřejnosti olomouckého regionu.

Zařazením fondu Britského centra KUP do katalogu TINLIB bude knihovna zpřístupněna všem zájemcům prostřednictvím internetu v průběhu prvního čtvrtletí roku 2002. Britské centrum KUP bude otevřeno všem zájemcům o studium angličtiny olomouckého regionu. Členský poplatek v knihovně bude 400 Kč pro studenty a 500 Kč pro výdělečně činné a bude platit na 12 měsíců ode dne zaplacení.

Jak pro Žurnál UP uvedla Ing. O. Vítková, dosavadní manažerka olomouckého centra Britské rady, aktem převedení fondu do správy UP působení Britské rady z Olomouce nezmizí. Končí pouze činnost kanceláře olomoucké pobočky, projekty kulturních a vzdělávacích aktivit Britské rady v ČR budou moci být využívány i nadále podle zájmu české strany.

Na snímku zleva Ing. O. Vítková, P. Docherty, prof. J. Mačáková a PhDr. R. Hladký.

foto -tj-
Dokončení na str. 5

Firma SAP ČR, s. r. o., uzavřela s Přírodovědeckou fakultou UP licenční smlouvu o poskytnutí práva užití počítačového programu **mySAP.com** a jeho údržbě pro účely výuky v rámci vzdělávací instituce. Jedná se o software užívaný především v podnikatelské sféře (finance, logistika, řízení lidských zdrojů apod.) Počítá se se spoluprací ze strany studentů a pedagogů PŘF v oblasti programování a aplikace tohoto programu. Myšlenka spolupráce s vysokými školami se zrodila v domovském státě firmy, ve Spolkové republice Německo. V České republice začala tento program poprvé využívat Vysoká škola ekonomická v Praze.

-ano-, foto -tj-

úrovni. Konkrétní výsledek oboustranně přijatých smluv představuje předání fondu střediska Britské rady v Olomouci, který Britská rada v uplynulých deseti letech vybudovala a který obsahuje přes 10 000 položek v hodnotě více téměř 6 000 000 Kč. Fond přechází k 1. 1. 2002 do správy UP; 15. 1. 2002 bude ve stávajících prostorách olomoucké Britské rady (Křížkovského ul. 14) otevřeno **Britské centrum Knihovny UP**. Jeho provoz bude hradit olomoucká univerzita, Britská rada se na oplátku zavázala k doplňování knižního fondu Britského centra KUP na vlastní náklady po dobu nejméně tří let.

Cena za přínos dokumentárnímu filmu AFO 2002: Marcel Łoziński

Vědecká rada UP na svém zasedání 3. 12. 2001 schválila návrh na udělení *Ceny za přínos dokumentárnímu filmu* 37. ročníku Academia film Olomouc 2002 významnému polskému scénáristovi a režisérovi dokumentárních filmů Marcelu Łozińskému.

Bližší informace ke změně označení ceny udělované Vědeckou radou UP uvedl tiskový mluvčí AFO 2002 P. Peč: *Počínaje nadcházejícím 37. ročníkem festivalu ponese Cena Academia filmu Olomouc za*

Plavci SK UP úspěšní v USA

Studentka FTK UP P. Adámková získala na světovém poháru v americkém East Meadow v silné světové konkurenci páté místo na 50 m volný způsob časem 0:25,88. Výborně si také vedl J. Vítažka na otevřeném mistrovství USA, kde získal dvě třetí místa v závodech 100 m motýlek a 200 m polohový závod. Dosažené úspěchy jsou dobrou reprezentací našeho univerzitního sportu a celé univerzity v USA.

Další plavec SK UP Olomouc, J. Dub, získal titul mistra ČR v závodech na 1 500 m volný způsob a další druhé a třetí umístění v závodech na 200 a na 400 m volný způsob při MČR v Plzni. Těmito výkony se kvalifikoval na ME v Antverpách.

RNDr. L. Bank, FTK UP

celoživotní dílo nadále označení Cena Academia filmu Olomouc za přínos dokumentárnímu filmu. Na tomto rozhodnutí se shodl organizační výbor AFO ve složení platném pro uplynulý 36. ročník festivalu, který proběhl v dubnu 2001. Organizátoři přistoupili k uplatnění této statutární změny vedení přesvědčením, že vhodná osobnost z řad filmařů-dokumentaristů, navrhovaná každoročně na toto ocenění, nemusí nutně dosáhnout vysokého věku. V návrhu na ocenění předkládaném Vědecké radě UP lze rovněž zohlednit i jednotlivý významný tvůrčí počin kandidáta, možný je např. i návrh na ocenění vycházející z dosavadní úspěšné kariéry kandidáta, který i nadále pokračuje v aktivní tvorbě (tak tomu bylo u laureátky ceny za rok 2001 Agněs Vardové nebo u laureáta připravovaného ročníku Marcela Łozińského). Právě v těchto a podobných případech ztrácelo podle organizátorů AFO pojmování ceny v dřívějším znění na významu. Zároveň se objevovaly obavy, že se vyznění názvu může v budoucnu zásadně rozcházet s účelem ocenění.

Další informace z průběhu zasedání Vědecké rady UP přineseme v příštím čísle.

(Krátký portrét polského dokumentaristy M. Łozińského najdete na str. 6 v rubrice *Představujeme*; další informace tamtéž.)

-red-

V sobotu 1. 12. 2001 uspořádala Moravskoslezská křesťanská akademie Olomouc ve Velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP konferenci na téma **Etické problémy transplantací**. Mezi její účastníky patřili mj. (na snímku zleva) doc. Č. Čihálik, CSc., prof. P. Pařko, CSc., a prof. J. Pirk, CSc.

-red-, foto -tj-

V Galerii Zbrojnice (IC UP) se ve středu 5. 12. na vernisáži výstavy nazvané **Fata morgana** se svou experimentální instalací představili tři olomoučtí umělci a pedagogové – B. Teplý (zrcadlové reliéfy), J. Jemelková (grafické listy) a D. Puchnarová (barevné vícevrstvé kresby).

-red-, foto -tj-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Usnesení České konference rektorů

Česká konference rektorů přijala na svém 62. zasedání, které proběhlo 27. 11. v Plzni, následující usnesení:

1. ČR nesouhlasí s navrhovanou úhradou nárůstu závazného příspěvku na 5. rámcový program Evropské unie o 227 milionů Kč na úkor položky nespecifikovaného výzkumu vysokých škol a požaduje, aby krytí chybějící částky příspěvku na tento rámcový program bylo řešeno jiným způsobem, který neohroží financování výzkumu a vývoje na vysokých školách.

2. ČR diskutovala o principech financování vysokých škol pro rok 2002 a upozorňuje na malý podíl finančních prostředků na výzkum a vývoj ve vztahu k dotacím na vzdělávací činnost.

3. ČR nesouhlasí s navrhovaným způsobem započítávání doby studia a se záměrem MŠMT snížit v roce 2002 na nulu skokovým způsobem základní dotaci na studenty překračující standardní dobu studia o více než jeden rok.

4. ČR se usnesla, že připravovaný Statut ČR bude respektovat dvoukomorové uspořádání (komora veřejných a státních vysokých škol a komora soukromých vysokých škol) v rámci jediného orgánu – ČR.

5. ČR souhlasí s postupem prací na studii *Perspektiva veřejných vysokých škol v ČR* a s přípravou projektu *Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady*.

-red-

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje výběrová řízení

na obsazení míst:

– docenta, odborného asistenta nebo asistenta Ústavu fyziologie; kvalifikační požadavky: ukončené VŠ vzdělání, atestace I. stupně, zájem a předpoklady pro výzkumnou práci, znalost anglického jazyka a práce na PC, klinická praxe vítána, u docenta atestace II. stupně, vědeckopedagogický titul, habilitace.

– dvou odborných asistentů Porodnicko-gynekologické kliniky s úvazky 0,10; kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání lékařského směru, atestace v oboru, zájem o pedagogickou a vědeckou práci, znalost anglického jazyka.

Přihlášky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopii dokladů o kvalifikaci a přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete do 30 dnů po zveřejnění výběrového řízení v tisku na Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

-děk-

Jen několik řádků

Doktorandi (II)

Naši doktorandi zkoušejí, co znamená uplatnit se se svými výsledky na národním a mezinárodním vědeckém poli, jak restriktivně zde působí konkurence a jak konstruktivně spolupráce mezi vědci různých zemí. Jaký vliv má či nemá jméno jejich školitele v odborné komunitě, jeho osobní kontakty a spolupráce, to vše je verbálně nesdělitelná zkušenost, získaná prožíváním konkrétních situací.

Doktorandi přejímají většinou intuitivně modus operandi vědecky úspěšných osobností a úspěšnost hodnotí způsobem, jak to poznali v zahraničí. Jakkap by ne – vždyť jsou mladí, cílevědomí a plní sil. Nechybí jim tížnost přijít s něčím novým a původním. Čtější nejen obstat u obhajoby své disertace a ukončit Ph.D. studium, ale dobře se uplatnit tady doma anebo někde v Evropě a třeba i v zámoří. Studium jim dává šanci porovnat svou osobní odbornou zdatnost se stejně mladými kolegy v zahraničí, posílit sebevědomí a poznat, jaká je ve světě popátka po nadaných, pracovitých a výkonných. Můžeme očekávat, že tam mnozí zůstanou častěji než bychom si přáli, a to ti nejlepší. Měli bychom to chápat jako nejcenější příspěvek Univerzity Palackého internacionalizaci vědeckého výzkumu a vzdělání.

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Vzdělávání musí být prioritou

K tradičním akcím pořádaným v olomouckém kraji se zařadil *Týden celoživotního vzdělávání*, který letos probíhal od 24. 11. do 2. 12. Jejím cílem je zvýšit jak u odpovědných činitelů, tak v široké veřejnosti povědomí o významu celoživotního vzdělání. Celoživotní vzdělávání je jednou z hlavních záruk osobní i společenské prosperity. Ohlas na celostátní, regionální i podnikové úrovni však není bohužel stále dostatečný.

Programy celoživotního vzdělávání realizuje mimo jiné Centrum otevřeného a distančního vzdělávání UP. Na dané téma uspořádalo v úterý 27. 11. ve spolupráci se Středomoravskou regionální radou pro vzdělávání dospělých, Regionální radou Olomouckého kraje pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů a Hospodářskou komorou krajský seminář, který moderoval ředitel CODV UP PhDr. J. Vrba (na snímku vlevo) a jehož se zúčastnili představitelé institucí a firem kraje. Seminář byl tematicky orientován na problematiku vztahu mezi vzděláním a rozvojem lidských zdrojů v Olomouckém kraji. O koncepci reformy veřejné správy hovořil PaedDr. F. Menšík z Ministerstva vnitra

GIS v Olomouci

První z plánovaných seminářů o problematice vzdělávání GIS (geografické informační systémy) na vysokých školách ČR uspořádala v pátek 30. 11. Katedra geoinformatiky PříF UP.

Setkání bylo určeno pedagogům a odborníkům, kteří v dané oblasti pracují a chtěli se o zkušenosti s tímto mladým oborem podělit se svými kolegy. Na Přírodovědecké fakultě UP se obor geoinformatika vyučoval nejprve na Katedře geografie, od 1. 9. 2001 existuje samostatná Katedra geoinformatiky. Ta nabízí tříleté bakalářské studium geoinformatiky, zaměřené na praktické znalosti. Od příštího akademického roku zamyšlí otevřít návazné magisterské studium, jenž bude garantovat odbornost v aplikaci a tvorbě geoinformačních systémů v oblasti geologie, fyzické geografie a ochrany a tvorby životního prostředí. Své pracoviště hostům představil jeho vedoucí doc. V. Voženílek, dále odborní asistenti. Mgr. P. Sedlák, Mgr. A. Petrová, Ph.D., Mgr. E. Kudrnovský a Ing. Z. Dobešová.

-ano-

Nejlepší www stránky univerzit v ČR

Zájmové sdružení EUNIS-CZ vypsalo v rámci své činnosti první ročník soutěže o *Nejlepší www stránky univerzit v ČR*.

Cílem soutěže je motivovat univerzity v ČR ke zvyšování úrovně www stránek jako mocného informačního a prezentačního prostředku, určeného nejen zájemcům o studium, ale též široké veřejnosti v České republice a prostřednictvím anglické verze i v zahraničí. Informace prezentované univerzitou by měly být přehledné, úplné, pravdivé a aktuální. Takto byla formulována i pravidla pro hodnocení soutěže.

Pro první ročník soutěže bylo hodnocení zaměřeno především na úroveň poskytování informací z hlediska přehlednosti, jednotné koncepce a sítě poskytnutých informací o účastníkovi. Všechny soutěžní

ČR. Ministerstvo by mělo být pouze řídicím a strategickým orgánem, výkonnou úlohu budou zastávat úřady na úrovni nově zřízených krajů a okresů. Ministerstvo získalo finance z EU na vzdělávání pracovníků ve státní správě, získané vzdělání bude uznáváno ve všech zemích EU.

Současnému stavu na trhu práce se ve svém příspěvku věnoval Mgr. L. Krystýn, ředitel olomouckého Úřadu práce. Podle dosavadního vývoje nejhůře shánějí zaměstnání lidé s nejnižším stupněm vzdělání, nejmenší procento nezaměstnanosti je u vysokoškolsky vzdělaných lidí. Paradoxně se však dnes ukazují nedostatky kvalifikovaných dělnických profesí, především ve strojírenství. Nejhůře se uplatňují absolventi středních škol všeobecného a ekonomického směru. Akutní nedostatky dělnických profesí potvrdila personální ředitelka OP Prostějov Ing. L. Hornáková. Na téma Strategie managementu lidských zdrojů hovořil zástupce krajského hejtmana Olomouckého kraje Ing. V. Válek.

O programech celoživotního vzdělávání na UP hovořil doc. V. Jochmann (na snímku vpravo). Svou tradici si získala *Univerzita třetího věku*, která nabízí programy pro seniory nebo program *S. O. Evropa* – dvousemestrový program pro maturanty, kteří nebyli přijati na vysokou školu. Centrum spolupracuje s úřady práce, podniky a firmami, pro něž připravuje odborné semináře a školení. Univerzita Palackého připravuje změny v koncepci celoživotního vzdělávání, které spočívají ve větší angažovanosti jednotlivých fakult.

Referáty a příspěvky z diskuse by měly být zveřejněny v časopise *Andragogika*.

-ano-, -vj-, foto -tj-

Kanadský dramatik na UP

Na týdenní návštěvu zavítal do ČR významný kanadský dramatik a režisér **Wajdi Mouawad**, který je považován za jednu z nejvýraznějších postav nastupující generace divadelních tvůrců, o čemž svědčí množství cen, které za své texty i režijní práci obdržel. W. Mouawad se narodil v Libanonu, odkud v osmi letech odešel s rodiči do Francie a v šestnácti do Kanady, kde žije dosud. V roce 1991 absolvoval obor herectví na École nationale de théâtre. Kromě psaní vlastních divadelních textů se věnuje i režii a herectví. V současnosti pracuje v montrealském divadle Quat sous, jehož je ředitelem. Je autorem zhruba desítky her, které prostou, humornou a někdy i drsnou formou pojednávají o věčných existenciálních tématech současného člověka. Brněnské nakladatelství Větrné mlýny vydává v těchto dnech jeho hru *Pobřeží*, rozsáhlou barokní fresku o mladíkovi putujícím s mrtvolou vlastního otce na zádech a hledajícím vhodné místo pro jeho hrob.

Během své návštěvy přijal Wajdi Mouawad rovněž pozvání Katedry romanistiky FF UP a zúčastnil se besedy se studenty.

(Krátký rozhovor s W. Mouawadem čtěte na str. 6.)

-ano-

www stránky byly posuzovány podle jednotných kritérií uveřejněných v zadání soutěže.

Do soutěže se přihlásilo sedm univerzit, z nichž šest účastníků soutěže přihlásilo univerzitní www stránky, jeden účastník fakultní stránky. Jeden účastník soutěže byl zahraniční. Komise zastoupená osobami jmenovanými výkonným výběrem Eunis-CZ na návrh jednotlivých univerzit vyhodnotila www stránky přihlášených s těmito výsledky: 1. místo: Masarykova univerzita v Brně (165 bodů), 2. místo: VŠB – Technická univerzita Ostrava (143,25 bodů), 3. místo: Ostravská univerzita (136,35 bodů). Univerzita Palackého se umístila na čtvrtém místě s počtem 125 bodů.

-red-

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •**Prof. H. B. Gerl-Falkovitzová
na Katedře filozofie a patrologie CMTF UP**

Ve středu 14. 11. 2001 přednesla na CMTF UP prof. H. B. Gerl-Falkovitzová, vedoucí Katedry filozofie náboženství a srovnávací religionistiky na Technische Universität v Drážďanech, přednášku na téma *Řeč o posvátnu v postmoderní době*, ve které se zabývala otázkou, zda posvátné jako to, co je niterně prožíváno a samo neuchopitelné, může být předmětem vědy; zda to, co se *mne bezprostředně týká*, se nevymyká rozumovému a distancovanému posuzování. Je možné hovořit na univerzitě o posvátnu přiměřeně vědecké úrovní?

Centrem zájmu prof. Falkovitzové nebyla neutrální řeč o Bohu a posvátnu, jaká existuje v mnoha směrech: v doxografii, v analytické religionistice, v sociologii a v psychologii. Takto zvnějšku viděno je náboženství bez protestů na půdě univerzity přijímáno jako teoretický předmět.

Prof. Falkovitzová se ve své přednášce zaměřila na postupy, které přesahují vnější pohled na otázku posvátna. Upozornila na skutečnost, jak v mnohém byl filozofický výklad světa ve svých dějinách odkázán na koexistenci s mnohem účinnějším náboženstvím. K tomu přistupuje židovsko-křesťanský požadavek, že je třeba se vztahovat k Bohu jinak: Vše, co s ním má co do činění (kupř. liturgie), je *bezučelné, ale plně hlubokého smyslu*.

Přednášející se vrátila také k Dionysiu Areopagitovi, který rozlišil *pozitivní, negativní a mystickou* teologii jakožto způsoby vypovídání o Bohu. V rámci pozitivní teologie Dionysius Areopagita mluvil o *teologii symbolické*, která poukazuje na představu Božího bytí, jež nelze znázornit, neboť převyšuje každý symbol. Formálně je symbolická řeč obrazná, chce však

poukázat nad obraz, na něco, co obraz přesahuje. Podobně i víra jakožto zkušenost s posvátnem poukazuje mimo sebe na něco jiného, než může sama představovat. Na konec tohoto řetězce poukazuje klade Dionysius Areopagita samého *Živého*. Nutným předpokladem symbolické řeči je setkání s Bohem ve vztahu osoby k osobě. – Vzorem je zde Izaiášovo zjevení (Iz 6, 1–13), kde je napřed obraznou řečí dosvědčován Bůh ve své bezvýhradnosti. Podle Dionysia Areopagity je zkušenost Boha jak východiskem, tak cílem nahlédnutí stvořených věcí. Teologie může tuto cestu udávat, může v tomto směru i vést, nemůže však „sjednocení s jediným“ vynutit.

Prof. Falkovitzová ukázala na napětí mezi pozitivním a negativním vnímáním Boha: rozum se snaží jak o to, co mu stvoření otevírá, tak o to, co se v konečné věci nepochopitelně skrývá. Vědění se mísí zvláštním způsobem s nevědění. Tato *negativní teologie* zůstává ze své strany racionální: tkví v plném přiznání nevědění, v popírání a trvalém opouštění dosud poznaného, v temnotě, dokonce v úplné tmě, kde nás nalezené pojmy opouštějí.

Třetí, *mystická teologie* překračuje vlastně toto negativní vymezení a přesahuje i možnosti teologie vůbec: přitom však neruší dosavadní stupně, ale činí je prozatímními. Působí u překračujícího obrácení, očistu, osvícení – a to až k přípodobnosti. Cílem tohoto pohybu je sjednocení (*henosis*), k němuž dochází v mlčení, bez jakýchkoli pojmů. Myšlení se tak zde samo ruší: není popíráno, není potvrzeno, jednoduše již není nic platné.

S touto paradoxností nelze počítat, nelze o ní vcelku vzato ani přemýšlet – můžeme ji pouze žít či spíše můžeme ji být dostiženi. A teprve z této pozice, kdy mystické setkání je předpokladem, lze tvořit pozitivní i negativní teologii jako vědu. Vždyť i v samém označení „profesor“ se ohlašuje jeho pozice vědce: *confessor* „vyznavač“.

Živá diskuse, která se po přednášce rozběhla, ukázala, že téma zaujalo všechny posluchače přeplněné posluchárny.

-step-

Z redakční rady

Schůze redakční rady Žurnálu UP se konala 28. 11. na Katedře botaniky PřF UP v Holici. Při této příležitosti členové rady navštívili *Centrum pro inovaci a transfer technologií UP*, kde je provedli laboratoři a informovali o stavu budování prorektor UP doc. M. Mašláň, CSc., a doc. Z. Trávníček. Navštívili také provozovnu firmy *Biolab – Jan Holub*, kde laboratorní in vitro technikou rozmnožují rostliny pro zahrádknický trh. Schůze rady se zúčastnila ředitelka CITT Mgr. H. Stoselová. Diskuse o jejím článku (viz Žurnál č. 12, str. 2, *Co asi nevíte /III/*) vedla radu k závěru, že je ku žitku nejen univerzitní obce, ale i širší veřejnosti informovat o budování a o aktivitách CITT průběžně, nejlépe na základě přímého osobního jednání ředitelky CITT s předsedou redakční rady.

-mh-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**Jaké konkrétní důvody vedly k vyhlášení voleb do Akademického senátu LF UP?**

Jak jsme již informovali v Žurnálu č. 11 (str. 1), byly na 12. 12. 2001 vyhlášeny volby do Akademického senátu Lékařské fakulty UP, a to na základě znění § 26 odstavce 3 zákona 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů), ve kterém se uvádí mj., že *funkční období všech členů akademického senátu fakulty skončí, jestliže akademický senát po dobu šesti měsíců nekoná podle § 27*; ten pak vymezuje základní oblasti činnosti AS LF UP.

O vyjádření k této situaci jsme požádali předsedu Akademického senátu LF UP MUDr. Z. Zlámala:

Předseda Akademického senátu LF UP byl po jeho posledním zasedání písemně upozorněn bdělým čle-

nem akademické obce LF na skutečnost, že nebyl dodržen legislativou daný termín zasedání. Vznikla navíc situace, že z AS LF odešlo asi 5 nebo 6 studentů, kteří buď ukončili studium, nebo přestoupili na jinou vysokou školu. Pro hlasování tak byla studentská komora AS LF v nevhodě a nebyli již náhradníci. Hrozily doplňkové volby. Spojilo se tedy všechno dohromady a děkan LF vypsál nové volby na 12. 12. 2001. Teprve když se celá akce uskutečnila, ověřili jsme u právnický MŠMT JUDr. Koťátkové, že zákon o vysokých školách je myšlen jinak, než jsme jej pochopili my. Už jsme však nechali vše proběhnout.

-red-

**ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ****Studenti zvou učitele**

Studentská organizace *Spolek Studentů Filozofické Fakulty Univerzity Palackého* (SSFFUP) je již podle názvu vcelku jednoduchý organismus, reagující na světo a tmu, teplo a zimu a vyznačující se některými charakteristickými rysy jako přílišná naivita, idealismus a chuť něco měnit (no to je skandál!); v neposlední řadě je sbírkou výrazně patologických osobností (od histriónské předsedkyně přes kverulanta servismana až k anankastickému kancléři).

Domníváme se přesto, že SSFFUP na FFUP patří a dovoluje si pozvat všechny akademické pracovníky na prezentaci svých aktivit a plánů určenou právě jim. Budeme se na vás těšit ve středu **12. 12. 2001 v 15.30 v F-klubu** (suterén Katedry APLEKO).

Sestupte na chvíli z akademické půdy do neakademického sklepa! A možná přijde i kouzelník! (Ale spíš asi ne.)

-HaD-

**Přípravný kurz k přijímacímu řízení
na Právnické fakultě UP**

Právnická fakulta UP pořádá v lednu až březnu 2002 *Přípravný kurz k přijímacímu řízení*. Naplní kurzu bude ucelený a přehledný výklad témat, jejichž znalost je nezbytná pro úspěšné složení přijímacích zkoušek.

Kurz v rozsahu 64 hodin bude probíhat od 12. 1. 2002 v prostorách PF UP vždy v sobotu

Cena kurzu je 2 750,- Kč (včetně písemných materiálů).

Termín podání přihlášek: do 21. 12. 2001.

Přihlášky a bližší informace: tel.: 563 7558 – Petr Vystřčil, 563 7557 – Kateřina Moravcová; fax: 522 35 37, e-mail: vystrc@pfnu.upol.cz; internet: www.upol.cz (rubrika *Aktuality*).

-vyp-

Schůze odborů FF UP

Další schůze základní organizace Vysokoškolského odborového svazu při FF UP se bude konat ve středu **12. 12. 2001 v 17 hod.** na Katedře teorie a dějin dramatických umění, Wurmova 13, učebna č. 5. Na programu bude volba přípravného výboru a příprava registrace. Na e-mailovou adresu odbor.ffup@seznam.cz si případní zájemci o vstup do odborů mohou napsat o zaslání přihlášky.

-red-

Nabídka lyžařských pobytů

Akademik sport centrum UP nabízí zimní pobyty v těchto lyžařských střediscích:

– Pec pod Sněžkou: 13. – 19. 1. 2002; cena: 2 580 Kč pro vlastníky průkazů ASC, 2 850 Kč pro ostatní; doprava autobusem; v ceně je zahrnuta strava.

– Petříkov: 20. – 25. 1. 2002; cena: 1 625 Kč pro vlastníky průkazů ASC, 1 795 Kč pro ostatní; doprava autobusem; v ceně je zahrnuta strava.

Pro velký zájem je nutno přihlásit se a zaplatit uvedenou částku co nejdříve, a to na FTK Neředín, ASC, 3. patro, dveře č. 315 (PhDr. A. Orlová) nebo č. 329 (sekretariát Suchánková).

A chcete-li zažít zimní předvánoční lyžování, neváhejte – ASC UP nabízí posledních 8 míst v krásném prostředí Alp:

– ledovce Molltal v Korutanech: 15. – 20. 12. 2001; cena: limitovaná věkem, do 21 let 3 900 Kč pro držitele průkazů ASC UP, 4 200 Kč pro ostatní, nad 21 let uvedená cena + 2 500 Kč (za skipas); ubytování: v apartmánech (kuchyňka, WC, sprcha, SAT TV); strava: vlastní s možností vaření; doprava: autobusem.

Podrobnější informace na tel. 068/ 563 6451 a 068/ 563 6450 nebo na www.upol.cz/jaktuality – rekreace sport.

Na horách s vámi se bude těšit kolektiv ASC UP.

-as-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

V pátek 7. 12. se v klubovně Vlastivědného muzea v Olomouci uskutečnila v pořadí již **172. pracovní schůze** Spolku lékařů ČR J. E. Purkyně, Sekce dějin lékařství Vlastivědné společnosti muzejni v Olomouci a olomoucké pobočky České společnosti pro dějiny věd a techniky RVS ČR; hlavní referáty přednesli přednosta Onkologické kliniky FNO prof. J. Macháček, CSc., a primář odd. nukleární medicíny Baťovy nemocnice Zlín MUDr. J. Bakala.

* * *

Oddíl synchronizovaného plavání SK UP v Olomouci pořádá dne 22. 12. 2001 v 17 a 19 hodin na krytém bazénu v Olomouci předvánočně vystoupení.

* * *

V rámci dohody o spolupráci mezi Univerzitou Palackého Olomouc a Kyjevskou národní univerzitou Tarase Ševčenka uspořádala Sekce ukrajinské filologie Katedry slavistiky FF UP dvě přednášky **prof. M. Najenka, DrSc.**, k tématům „Ukrajinská literatura: nové vývojové tendence“ a „Periodizace ukrajinské literatury na základě nových vědeckých zjištění“.

-red-

Autorské čtení

Muzeum umění ve spolupráci s Katedrou bohemistiky FF UP pořádá ve středu **12. 12. v 17 hod.** autorské čtení románu *Hastrman* (Argo) M. Urbana spojené s besedou. Moderovat bude PhDr. P. Hanuška, Ph.D., z Katedry bohemistiky FF UP.

-red-

Pozvánka na přednášku

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR zve na přednášku *Small clauses in češtině – terminologická schválnost, nebo užitečný koncept?*, kterou 12. 12. 2001 prosloví doc. M. Hirschová, CSc., (FF UP Olomouc).

Přednáška se koná v 16.30 hod. v posluchárně č. 7 FF UP (přední trakt, 1. posch., Křížkovského 10). Úvodní slovo má prof. M. Komárek, DrSc.

Hosté vítání.

-beb-

Zájemcům o studium trenérství

Fakulta tělesné kultury UP otevírá ve školním roce 2001/2002 bakalářské studium *Management sportu a trenérství*. Blíží informace najdete na WWW stránkách: www.upol.cz/UP/Struktura/FTK/info.htm a www.upol.cz/UP/Struktura/FTK/obory.htm; zájemci se mohou informovat také na studijním oddělení FTK (tel. č. 068/563 6011, p. Svobodová).

Termín odevzdání přihlášek je 30. 3. 2001.

-red-

Literární soutěž pro studenty UP

Rektorka UP vyhláší 8. ročník veřejné literární soutěže pro studenty UP. Informace o podmínkách a termínech soutěže naleznete na webových stránkách UP <http://www.upol.cz/aktuality>.

-red-

Na pomoc afghánskému obyvatelstvu

Český červený kříž vyhlásil sbírku na zmírnění utrpení afghánského civilního obyvatelstva. Název účtu je FOND HUMANITY ČČK; peněžní ústav: KB Praha 1; číslo účtu: 10030-7334-011/0100, VS 555.

Děkujeme za jakoukoli finanční částku.

Za ČČK RNDr. M. Jukl, Ph.D.

Prodejna skript: změna prodejní doby

Z důvodů čerpání řádné dovolené a provedení fyzické inventury k 31. 12. 2001 v prodejné skript Vydatelství UP bude v závěru roku 2001 a na počátku roku 2002 upravena prodejní doba následovně:

– pondělí 17. 12. – čtvrtek 20. 12. 2001 bude otevřeno od 8.30 do 12 hod.;

– ve dnech 21. 12. 2001 – 6. 1. 2002 bude v prodejné skript z výše uvedených důvodů **zavřeno**.

-fm-

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

O Evropském roce jazyků na UP aneb čeština je také cizí jazyk

Evropská unie a Rada Evropy vyhlásily rok 2001 Evropským rokem jazyků (ERJ 2001), jehož hlavní myšlenkou je „záhada, že jazykové dovednosti jsou nejdůležitější pro vzájemné pochopení, demokratickou stabilitu, zaměstnanost a mobilitu“. Cílem ERJ 2001 je „zvýšit povědomí a podpořit jazykové dědictví Evropy, motivovat občany Evropy, aby se učili jazykům, a to včetně jazyků méně rozšířených, podpořit celoživotní studium jazyků odpovídající ekonomickým, společenským a kulturním změnám v Evropě“.

K účasti v ERJ bylo vyzváno 47 států – členských států Rady Evropy (mezi kterými je i 15 států Evropské unie) a států, signatářů Evropské kulturní dohody Rady Evropy.

Informace o tom, jak se projeví aktivity ERJ 2001 v oboru čeština pro cizince, podala Žurnálu UP **PhDr. M. Hádková, Ph.D.**, odborná asistentka z Kabinetu aplikované bohemistiky (KAB) Katedry bohemistiky FF UP.

V souvislosti s vyhlášením Evropského roku jazyků se u nás většinou diskutuje o výuce angličtiny, němčiny atd., tedy pro nás jazyků cizích. I čeština je však cizím jazykem – jak prožívá Evropský rok jazyků tento obor?

Letos (jako i v minulých letech) se na FF UP konala Letní škola slovanských studií, o které se již v Žurnálu psalo. Probíhají kurzy češtiny pro cizince, což je již také tradiční součástí činnosti KAB. Tradiční je i velký zájem posluchačů FF (rodilých uživatelů češtiny) o výběrový seminář „Čeština jakožto cizí jazyk“. Studenti se chtějí seznámit se specifickým popisem češtiny „z druhého břehu“, s historií oboru, s koncepcí výuky na zahraničních bohemistikách, s učebnicemi. Součástí jsou i následky v hodinách češtiny pro cizince.

Kromě těchto běžných aktivit se v letošním roce konalo několik konferencí o češtině jakožto cizím jazyce, např. „Setkání s češtinou“ organizované Ústavem pro jazyk český ČAV, „4. kongres o češtině pro cizince“ na FF UK, konference „Čeština – jazyk slovanský“ pořádaná PdF a FF Ostravské univerzity. Olomouc hostila také seminář Obce spisovatelů určený zahraničním překladatelům české literatury.

Patně nejdůležitější aktivitou letošního roku je ale dokončení „Popisu češtiny podle modelu Threshold level“. Projekt podporovaný MŠMT realizoval kolektiv autorů pod vedením doc. M. Šáry z FF UK.

Co je Threshold level?

Rozvoj vzájemné spolupráce mezi evropskými státy a s tím související zvýšená migrace vyvolala již v 70. letech potřebu zlepšení jazykové komunikace mezi různými národnostmi. Těmito úkoly se primárně zabývá Rada pro kulturní spolupráci při Radě Evropy. Už v roce 1975 tak vznikl ucelený projekt pro výuku angličtiny „Threshold level“. Stanovil „prahovou úroveň“ znalostí nutných pro každodenní komunikaci. Tuto cílovou komunikační kompetenci specifikoval na základě obecně pojaté anticipace komunikačních potřeb určité skupiny dočasných rezidentů. Projekt řídil tehdejší ředitel lingvistického oddělení cambridgeské univerzity J. L. M. Trim spolu s J. A. van Ekem, ředitelem Institutu aplikované lingvistiky utrechtské univerzity.

Čeština pro cizince je tedy připravena ke vstupu do evropských struktur?

To není tak jednoduché. Threshold level je prvním projektem celoevropské koncepce jazykového vzdělávání. Nejde však o jedinou práci tohoto druhu, tedy TL není jedinou úrovní, pro kterou byl vypracován referenční syllabus. Cíl Rady Evropy byl širší – vypracovat společné osnovy pro studenty od úrovně úplného začátečníka až po velmi pokročilého nerodilého uživatele určitého jazyka. Takto vznikl projekt a dokument *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment*. – Common European Framework (Společný evropský referenční rámec). Ten byl iniciován přesně před deseti lety, tedy v listopadu 1991, na mezinárodním sympoziu konaném v Rüşchlikonu ve Švýcarsku. Tématem byla transparentnost a koherence jazykového vzdělávání v Evropě, a to ve smyslu jeho cílů, hodnocení a ověřování.

Jak konkrétně přispívá tento projekt výuce cizích jazyků?

Jeho cílem je takový systém celoživotního jazykového vzdělávání, který vede k osobnostnímu a profesionálnímu rozvoji jednotlivců, k mezinárodní a mezikulturní spolupráci. Podle určitých deskriptorů byly v CEF definovány tři úrovně uživatele jazyka, které se dále dělí vždy do dvou stupňů: základní (A1, A2), samostatný (B1, B2) a zběhlý (C1, C2). Threshold level odpovídá úrovni B1. Následně vzniklo Evropské jazykové portfolio. O jeho součástech se lze více dovědět na internetové adrese <http://www.msmt.cz/cpl250/erj/>.

Jak se projeví nový popis češtiny (podle TL) ve výuce cizinců?

Podle mého názoru je vždycky třeba posuzovat vypracování sylabů, učebnic a testových baterií pro jednotlivé úrovně v souvislosti s pozicí daného jazyka v Evropě, resp. ve světě. Mám na mysli známé problémy jazyků malých národů. Dále je nutné posoudit směr migrace, resp. odlišit migraci v rámci Evropy od přílivu mimoevropské pracovní síly, a to nejen ze zemí tzv. třetího světa. Koncepci výuky, jak soudím na základě svých zkušeností z výuky cizinců, vždycky určují odpovědi na tři základní otázky – kdo se bude učit cizím jazykem, čemu se chce naučit, kde bude potřebnou komunikační kompetenci získávat. K formulaci těchto otázek mě však nezávisle na projektu Common European Framework přivedla snaha vymezit obsah individuálních kurzů na FF UP a instrumentální pojetých kurzů češtiny pro cizince na LF UP (např. srov. můj příspěvek Čeština pro mediky z pohledu jednotného systému jazykového vzdělávání v zemích EU přednesený na konferenci v Poděbradech 1998 a publikovaný ve sborníku „K problematice češtiny jako cizího jazyka“, Praha 1998, s. 20–25.

Spolupracujete při řešení těchto otázek také se zahraničními bohemisty?

Ano, s požadavkem standardizovat zkoušky z češtiny pro cizince podle CEF např. vystoupila na 4. kongresu o češtině pro cizince M. van Duijkeren-Hrabová z Nizozemí, s níž jsem se na spolupráci již domluvil. V minulém týdnu jsem také jednala o spolupráci s kyjevskou univerzitou, konkrétně s L. Danilenkovou. Tradičním spolupracovníkem naší bohemistiky je i M. Balowski z polského Walbrzychu.

Na čem budete spolupracovat?

Domnívám se, že je třeba dokončit sylaby jednotlivých úrovní, zhodnotit využitelnost dosavadní produkce učebnic, příp. vytvořit reprezentativní soubor učebnic, které budou v souladu s těmito sylaby, vytvořit testové baterie, které umožní jednotné posuzování úrovně znalostí češtiny, zmapovat instituce zabývající se výukou češtiny jakožto cizího jazyka (i v zahraničí), standardizovat jejich výukové postupy a především výstupní hodnocení, a to v souladu s deskriptory CEF. Jistě v neposlední řadě je třeba vyhovovat kvalifikované učitelé češtiny pro cizince.

Připravila

-mah-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Jaký je vlastně ideální způsob řízení univerzity? Kdo tu vlastně drží v ruce moc? Správná odpověď na tuto otázku pochopitelně zní, že nikdo... Za normálních okolností a při relativně stabilním přísunu peněz vysoká škola v podstatě žádné řízení nepotřebuje. ... Když vše běží hladce, tedy když studenti úspěšně pronikají do různých oblastí lidské kultury, učitelé přispívají k rozšiřování a prohlubování poznatků v příslušných oblastech své profesionální aktivity, když do bran univerzity trvale proudí noví a noví hostující profesori, pak to vše funguje jaksi automaticky, jako živý organismus. Úkolem vedení je za těchto okolností dohlížet pouze na to, aby bylo dost peněz a aby se příliš neutrácelo, aby byla dobrá atmosféra a panoval zde určitý řád – vše ostatní je lepší nechat jít svou cestou.

(L. Thomas: Nejmladší věda – život s medicínou. Makropulos, Praha 2001, str. 180)

-mh-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Centrum pro inovaci a transfer technologií slaví první narozeniny

Více než před rokem (8. 6. 2000) bylo slavnostně otevřeno Centrum pro inovaci a transfer technologií UP, olomoucká obdoba tzv. Vědeckotechnického parku, mezi jehož základní funkce mj. patří podpora firem schopných zavádět a využívat špičkové technologie, pro něž má UP prakticky aplikovatelné výsledky badatelského výzkumu, a vytvoření vazby UP na podnikatelskou sféru, která by pro ni znamenala i finanční přínos.

O současném stavu CITT, budování jeho univerzitních pracovišť a podnikatelských aktivitách jsme hovořili s prorektorem UP pro vědu a výzkum **doc. M. Mašláňem, CSc.:**

Pane prorektore, jaký je současný stav CITT, které vzniklo na počátku tohoto roku?

Rekl bych, že po celé řadě problémů spojených s rekonstrukcí objektu a jeho uvedením do provozu se postupně dostáváme ke smyslu práce této jednotky. Činnost „Centra pro inovaci a transfer technologií“ můžeme rozdělit do tří oblastí. První oblast je budování a zprovoznění tzv. inkubátoru podnikatelských aktivit, druhá oblast je zřízení a provozování „Regionální kontaktní organizace pro zapojení do 5. a 6. rámcového programu EU ve výzkumu a vývoji. V neposlední řadě je to budování něčeho, co je někde nazýváno „centrálními analytickými laboratořemi“ jinde „přístrojovým centrem“. My zatím pracovně používáme poslední termín.

Co můžete říci o inkubátoru podnikatelských aktivit?

V inkubátoru CITT jsou v současnosti umístěny tři podnikatelské subjekty. Jeden se angažuje v oblasti měřicí techniky, především v regulační technice, optoelektrických měřeních a zpracování optické informace. Pokud je mi známo, se svou produkcí se uplatnily i v zahraničí. Pracovníci firmy před lety působili na Univerzitě Palackého ve Společné laboratoři optiky. Druhou firmu, můžeme říci rodinnou firmu, provozují manželé Holubovi. Zabývají se bu-

něčným rozmnožováním rostlin. Při posledním setkání mne informovali, že ročně takto vyrábějí asi 100 000 sazenic okrasných keřů a květin. Technologii buněčného rozmnožování pan Holub ovládl při svém doktorském studiu na Katedře botaniky PŘF UP a zahraničních pobytech spojených s tímto studiem. Posledním podnikatelským subjektem je firma pana Dokoupila, která se zabývá výrobou potravinových doplňků.

Co 5. a 6. rámcový program Evropské unie?

Jak mnozí čtenáři vědí, v evropském výzkumném prostoru se některé aktivity mezinárodní spolupráce v současnosti odvíjejí v rámci 5. rámcového programu a v příštím roce odstartuje 6. rámcový program. Naše republika do 5. rámcového programu vkládá ročně asi jednu miliardu korun a přirozeně má zájem na tom, aby se výzkumné subjekty naší země co nejvíce zapojily do těchto programů. V republice vzniklo několik tzv. „Regionálních kontaktních organizací“ (RKO), specializujících se na evropskou podporu při zapojování subjektů, v našem případě Olomouckého kraje, do evropských výzkumných projektů. Naše RKO tvoří v současnosti dvě pracovnice (Ing. Pecníková, Mgr. Pokorná) a jeden pracovník (Mgr. Šlezar). Provoz tohoto centra byl v roce 2001 financován z programu EUPRO, tj. Radou vlády pro výzkum a vývoj. Tento finanční zdroj je zajištěn i na následující tři roky, potom by se tato jednotka měla stát samofinancovatelnou. To znamená, že na další činnost by si měla vydělávat svým podílem na přijatých výzkumných projektech. Její aktivity mnozí na UP zaznamenali asi prostřednictvím elektronické pošty, když jim začaly přicházet nabídky ke spolupráci a zapojení se do některých evropských výzkumných projektů. Pracovníci se podíleli na přípravě několika výzkumných projektů jak pro pracoviště UP, tak pro organizace mimo UP. Jeden projekt, ne sice v 5. rámcovém programu, ale prostřednictvím vědeckého výboru NATO, byl přijat.

Jak pokročilo budování univerzitních pracovišť v objektu CITT?

Celková užžitná plocha CITT je 1600 m², z toho asi polovina je užívána podnikatelským inkubátorem. Ve druhé polovině na ploše asi 600 m² je budováno „přístrojové centrum“, které poskytuje své kapacity řadě pracovišť UP, ale také subjektům mimo univerzitu. V přístrojovém centru se nachází pracoviště rentgenové práškové difrakce (RNDr. Krausová), mikroskopie skenující sondou (doc. Kubínek) a laboratoř modelování molekulových struktur (doc. Trávníček), jsou připraveny prostory pro pracoviště nukleární magnetické rezonance (doc. Trávníček), v současnosti se do těchto prostor stěhuje laboratoř Mössbauerovy spektroskopie (doc. Mašláň). Kapacity těchto laboratoří jsou využívány Laboratoří růstových regulátorů, Katedrou anorganické fyzikální chemie, Katedrou experimentální fyziky, Společnou laboratoří optiky.

Za jaké prostředky je pořízováno takové nákladné experimentální vybavení? A hlavně proč takové mohutné experimentální zázemí budovat?

Hodnota těchto experimentálních zařízení je blíž 30 milionům korun. Na jeho pořízení se podílela některá pracoviště jako Laboratoř růstových regulátorů, Katedra experimentální fyziky a Katedra anorganické a fyzikální chemie, velká část prostředků byla získána v grantových soutěžích. Například na financování spektrometru nukleární magnetické rezonance se podílel Ústav experimentální botaniky AV ČR a olomoucká firma Farmak. Vybavení laboratoře Mössbauerovy spektroskopie je pořízováno ze zisku, který Katedra experimentální fyziky má z prodeje mössbauerovských spektrometrů. Mimochodem, tato zařízení pracují asi na 10 univerzitách ve světě (v Tokiu, Lundu, Derby, Johannesburgu aj.).

Současný materiálový výzkum, nesporně jeden z hnacích motorů ekonomického rozvoje, potřebuje měřicí techniku nákladnou na pořízení i provoz, a co více – je potřebný vysoce kvalifikovaný obsluhující personál, tím mám na mysli pracovníky s vědeckou kvalifikací. Je nemožné, aby každá katedra nebo

ústav užívající určitou techniku měla všechno toto k dispozici pouze pro vlastní potřebu. Je tudíž třeba sdružovat prostředky, a to nejen na UP, ale i s výzkumnými pracovišti mimo UP.

Pane kolego, hovoříme o „Centru pro inovaci a transfer technologií“ – kde hledat ten transfer technologií?

Nejdůležitější – alespoň já to tak chápu – je přenos výsledků výzkumu a vývoje na UP do praxe tak, aby z nich měla užitek celá společnost. Touto problematikou se zabývá paní Mgr. Štoselová, bohužel v tomto roce musela větší část své kapacity věnovat řešení administrativních problémů spojených se zahájením činnosti CITT. Při tom všem se podařilo připravit informační CD disk s nabídkou služeb univerzity v oblasti výzkumu a vývoje. Příští týden bude započata distribuce těchto CD. Podařilo se navázat kontakty a vzbudit zájem o výsledky výzkumu na UP u společností pracujících v oblasti financování uplatnění výsledků výzkumu a vývoje, tzn. společností rizikového kapitálu. Velmi dobré kontakty byly navázány i na regionální úrovni s představiteli kraje a města. Budování CITT UP je považováno za jeden z nejdůležitějších bodů hospodářského rozvoje kraje. Minulý týden navštívil CITT i velvyslanec EU v České republice pan Ramiro Cibrián a asi před měsícem americko-ukrajinská delegace – velmi intenzivně se zajímali o naše zkušenosti a nápady.

Na závěr – jak dále?

V příštím roce bych chtěl pokračovat v existujících aktivitách a z pohledu dalšího rozvoje se soustředit především na oblast transferu výsledků do praxe. Kolegyně Mgr. Štoselová a Ing. Pecníková absolvovaly v minulém období celou řadu školení a seminářů u nás i v zahraničí, zaměřených na problematiku transferu technologií, evropského patentního práva aj. Chtěl bych také počet pracovníků dále rozšiřovat, ovšem na bázi samofinancovatelnosti, tím mám na mysli bez zátěže provozního rozpočtu UP. Investovali jsme do rekonstrukce budovy CITT vysoké prostředky a plným právem očekáváme zročení této investice. Je však třeba mít na paměti, že běžíme závod na dlouhou trať, jehož cílem je prosperita a konkurenceschopnost UP za pět, deset let.

Připravil

-mh-

Univerzita a průmysl

Doktorandi naší univerzity získali za výsledky své výzkumné práce ocenění od firem světových jmen. Je to pádný důvod k blahopřání a radosti. Kdyby o tom prof. V. Šimánek nepsal do Žurnálu (č. 11, str. 2), nedozvěděli bychom se to. Byla by to škoda, protože událost tohoto druhu přispívá k odbornému sebevědomí nejen oceněných doktorandů a jejich školitelů, ale současně přináší pozitivní zprávu celé akademické obci: na UP máme silné chemické obory, jejichž studenti se úspěšně uplatňují v konkurenčním prostředí veřejných soutěží, kde kvalita a přínos vědecké práce musí projít sítím mezinárodních kritérií. Kromě toho se tu posuzuje význam předložené práce pro sféru praktického využití v průmyslu.

Tento způsob interakce našich univerzitních pracovišť s průmyslem je cílený na výběr a podporu mladých vědeckých talentů. Je hodný následování, protože spojuje univerzitu prostřednictvím studentů ještě před ukončením jejich doktorandského studijního programu s neakademickým světem výrob a obchodu, kde platí pravidla trhu a konkurence, tolik vzdálená demokratickým statutům univerzity a fakult.

-mh-

Člověk, jenž má opravdu co v životě bilancovat, na to obvykle nemá čas.

***

Tři čtyři průměrní lidé uzvednou více než největší silák, ale ani sto průměrných nevymyslí to, co jediný velíkán ducha.

-jas-

NA PULTECH KNIHKUPECTVÍ

Knižní tipy

Knihkupectví Studentcentrum nabízí na tento týden následující knižní tituly:

I. Málková, S. Urbanová a kol.: *Literární slovník severní Moravy a Slezska (1945-2000).*

Ve slovníku, který zpracoval Ústav pro regionální studia Ostravské univerzity, najdeme nejednoho pedagoga naší alma mater, stejně jako jiné literární vědce a spisovatele našeho regionu.

P. Šaradín: *Historické proměny pojmu ideologie*

Přehlednou publikaci místního pedagoga uvítají jistě nejen studenti politologie. Doplněno čítankou vybraných primárních textů.

Kolektiv autorů: *Filosofický slovník*

Nabízíme posledních několik kusů slovníku, který připravila naše Katedra filozofie a který by měl vlastnit minimálně každý student filozofie. Využijte této příležitosti, další dotisk asi hned tak nebude.

-for-

Passing the Baton...

Dokončení ze str. 1

Očekává se, že stejně tak zůstanou zachovány a budou se prohlubovat i dosavadní těsné kontakty spolupráce s konkrétními pracovišti UP a dalšími partnerskými institucemi v Olomouci.

Při příležitosti podepsání smluv o spolupráci byla na Rektorátu UP ve stejný den uspořádána slavnostní recepce se symbolickým názvem *Passing the Baton Party (Předávání štafety)* za účasti rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., ředitelky Britské rady v ČR P. Docherthy, Ing. D. Vitkovské, ředitelky IC UP PhDr. R. Hladké, ředitelky Knihovny UP RNDr. D. Lošťákové a dalších hostů.

-red-

AFO 2002 „... a co dál, dokumente?/What's Up, Doc?“

Motto festivalu AFO 2002 chce vyvolat bilanční diskusi

Motto nadcházejícího ročníku mezinárodního festivalu Academia film Olomouc zní „... a co dál, dokumente?/What's Up, Doc?“. Organizátoři se jim chtějí přihlásit k aktuální diskusi nad směřováním tohoto filmového žánru a zároveň vyburcovat k diskusi nad možným osudem světa, jehož současnou podobu se dokumentární tvůrci snaží vlastními osobitými prostředky zachycovat.

Tematická rozrůzněnost, ožehavé otázky, jež přináší překotná doba, nevšední nahlížení skutečnosti – to jsou jen některé z atributů, kterým se i tentokrát hodlá podřídit dramaturgický výběr mezinárodní soutěže AFO, jejíž uzávěrka je naplánována na polovinu ledna 2002. Události z 11. září snad většinu z nás utvrdily v přesvědčení, že naše společná budoucnost nesmí postřádat poučenou reflexi jak minulosti, tak i palčivé a nejisté přítomnosti. K tomu, abychom pečlivě zhodnotili situaci, v níž se právě nalézáme a načrtli vizi

možných perspektiv – podobně, jak se o to snaží např. věda, potřebujeme odpovídající záznam skutečnosti.

Vize příští budoucnosti a nahlížení dnešního stavu věci optikou dokumentárního filmu může přinést hluboké poznání pro ty, kteří hodlají takto vyjádřeným hlasům citlivě naslouchat. Máme skvělou příležitost se zase po roce při příležitosti Academia filmu Olomouc sejit a konfrontovat se s těmi, kteří pro nás takový záznam (tu s nadhledem, jindy zase se špetkou ironie nebo šokujícího nádechu) připravili.

Jinými slovy: pokud si do svého kalendáře zapíšete poslední dubnový týden jako prostor k podobnému zamýšlení, vězte, že ani tentokrát nebudete litovat.

P. Peč, tiskový mluvčí AFO

PŘEDSTAVUJEME: MARCEL ŁOZIŃSKI

Významný polský scénárista a režisér dokumentárních filmů **Marcel Łoziński** se narodil v roce 1940 v Paříži. V roce 1971 absolvoval dokumentární tvorbu na Vysoké škole filmové, televizní a divadelní v Lodži, poté pracoval jako asistent ve varšavské televizi, od roku 1973 jako režisér – dokumentarista ve Studiu dokumentárních filmů ve Varšavě. Spolupracoval také s filmovou tvůrčí skupinou *Zespół „X“*, v níž pod vedením režiséra A. Wajdy působil představitel polského „kina morálního neklidu“, jejichž postoje Łoziński sdílel.

Jeho filmové dokumenty, které akcentem na morální otázky a aktuální dobové problémy nejen polské společnosti a hledání smířlivých východisek získávají nadčasovou platnost, se dnes řadí do tzv. *Zlaté série polského dokumentárního filmu*.

V uplynulých třech letech spolupracoval M. Łoziński na projektu nadace *Shoah Foundation S. Spielberga*, pro kterou natočil společně s A. Wajdou film

Vzpomínám/Pamiętam/, přibližující otřesnou zkušenost několika Židů, kteří přežili koncentrační tábor v Osvětimi.

Filmy M. Łozińskiego byly mnohokrát oceněny na významných světových festivalech; za film *89 mm od Evropy* byl M. Łoziński mj. nominován na Oscara za nejlepší krátkometrážní dokumentární film. Od roku 1995 je členem americké Filmové akademie, přednášel také na slavné francouzské filmové škole FEMiS.

Výběr z filmografie:

Král /1974/, Film č. 1650 /1976/, Dotek /1978/, Zkouška dospělosti /1979/, Okno do dvora /1979/, Zkouška mikrofonu /1980/, Ateliérová cvičení /1986/, Moje místo /1987/, Katyňský les /1989/, Sedm Židů z mé třídy /1991/, 89 mm od Evropy /1993/, Autoportrét /1993/, Všichni jsme byli dětmi /1994/, Stát se může cokoli /1995/, Aby to nebolelo /1998/, Vzpomínám /2001/.

-red-

VYDAVATELSTVÍ UP

Listopadová produkce

Fakulta tělesné kultury

Šopková, J., Formánková, S., Frömel, K.: *Programované učební postupy přeskoků ve sportovní gymnastice*. 2., upravené vyd., 54 s.
Zháněl, J., Zlesák, F.: *Koordináční schopnosti v tenise*. 50 s. (Dotisk.)

Filozofická fakulta

Barteček, I. (editor): *Historiografie Moravy a Slezska*. Sv. 1., 196 s.
Kolektiv autorů: *AUPO Historica 30 – 2001. Sborník prací historických XVIII*. 1. vyd., 264 s.
Plhákova, A.: *Přehled dějin psychologie*. 98 s. (Dotisk.)
Štěpán, J.: *Klasická logika*. 1. vyd., 198 s.
Tesař, S. (editor): *Kritické edice hudebních památek IV*. Sborník příspěvků. 1. vyd., 194 s.
Hlavinka, P.: *Daseinsanalýza. Setkání filosofie s psychoterapií*. 1. vyd., 110 s.

Lékařská fakulta

Hejtmánek, M., a kol.: *Praktická cvičení z biologie*. 204 s. (Dotisk.)
Nekula, J.: *Zobrazovací metody muskuloskeletálního systému pro studující fyzioterapie*. 1. vyd., 42 s.
Hřebíček, J.: *Kapitoly z patologické fyziologie*. 1. vyd., 132 s.
Urbánek, K.: *Symptomy a syndromy obecné neurologie*. 124 s. (Dotisk.)
Kořenek, J.: *Lékařská etika*. 1. vyd., 150 s.
Kamínek, M., Štefková, M.: *Ortodoncologie I*. 110 s. (Dotisk.)
Gladkij, I., Koldová, Z.: *Propedeutika sociálního lékařství*. 180 s. (Dotisk.)

Fiala, B., Stejskalová, J.: *Přehled kariologie a endodoncie pro studenty stomatologie*. 144 s. (Dotisk.)
Dvořáčková, S., Vičar, J., Walterová, D.: *Příklady z lékařské chemie a biochemie*. 62 s. (Dotisk.)
Hložek, Z. (uspořadatel): *Sborník přednášek XII. celostátních foniatričkových dnů E. Sedláčkové*. 70 s.

Pedagogická fakulta

Nelešovská, A., Spáčilová, H.: *Didaktika II*. 44 s. (Dotisk.)
Stopenová, A.: *Matematika II. Geometrie s didaktikou*. 62 s. (Dotisk.)
Stopenová, A.: *Vybrané úlohy z elementární geometrie pro studenty učitelství I. stupně ZŠ*. 42 s. (Dotisk.)
Kropáč, J.: *Pojetí výuky o bezpečnosti práce ve všeobecném technickém vzdělávání*. 76 s. (Dotisk.)
Goldmann, R.: *Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín*. 2., přeprac. vyd., 136 s.
Podlahová, L., a kol.: *1 + 100 osobností pedagogiky v českých zemích*. 1. vyd., 254 s.
Klement, M.: *Hardware a software*. 1. vyd., 124 s.

Právnická fakulta

Vykopalová, H.: *Vybrané kapitoly ze sociální psychologie v kontextu komunikace*. 198 s. (Dotisk.)

Přírodovědecká fakulta

Lepil, O. (editor): *Veletrh nápadů učitelů fyziky VI*. Sborník z konference. 188 s.
Jukl, M.: *Lineární operátory*. 1. vyd., 108 s.

Ostatní

2 CD – *Opakujte, děti, se mnou...* Tréninkový program pro výchovu řeči dětí.

-kop-

ROZHOVOR

O kanadském (quebeckém) divadle

Návštěvy kanadského dramatika a režiséra **Wajdi Mouawada** na UP (viz str. 2) jsme využili ke krátkému rozhovoru na téma kanadské divadlo:

Pro většinu Čechů je kanadské divadlo velká neznámá. V České republice existují tzv. kamenná divadla, která jsou státní a věnují se převážně inscenování klasické dramatiky, a potom malá divadla, jež se zaměřují na autorskou tvorbu. Existuje podobné členění také v Kanadě?

Ne. Kanadské divadlo, konkrétně quebecké, je soustředěno především v Montrealu a z malé části ve městě Quebec. Je to sice podivné, ale Kanada není bohatá země. Je to dáno její velkou rozlohou a malým počtem obyvatel. Provincie Quebec je asi sedmkrát větší než Francie a má jen dvakrát tolik obyvatel jako Francie. Umění je státem podporováno jen málo. V Montrealu neexistují divadla se stálými soubory, herci jsou najímáni na konkrétní inscenaci. Konkrétně divadlo, jehož jsem ředitelem, je ze 40 % financováno státem, zbytek je hrazen z prodeje vstupenek.

Jaká je dramaturgie vašeho divadla?

Jistou dobou se tam hrála quebecká dramata. Poté přišel ředitel, který se zaměřil především na anglosaskou tvorbu. Já se snažím divadlo otevřít vlivům východoevropským a jihoamerickým.

Jaká témata zpracovávají kanadští dramatici?

To lze jen těžko zobecnit. Kanada je velká země. Společenská realita a myšlení jednotlivých provincií je odlišné. V tomto smyslu existuje mezi umělci skutečná zeď. Komunikace zde vázne a k výměnám téměř nedochází.

V 90. letech vznikala v Quebecu díla, jež pracovala s jazykem ve smyslu hledání identity. Je třeba vědět, že Quebečané se cítí opuštěni Francií poté, kdy v 18. století prohrála válku s Anglií. Quebečané si v sobě vypěstovali pocit podřadnosti. V 70. letech se objevil autor Michel Tremblay, který toto téma pojal v tragickém duchu. To je velmi důležité, neboť v tom okamžiku postavila společnost samu sebe na scénu, aby se na svůj obraz mohla dívat. Od té doby se objevil několik dalších autorů, kteří refletovali podobný pocit. V 80. letech bylo quebecké divadlo extrémně estetické. Zmíněný divadelní estetismus má souvislost se vznikem homosexuálního divadla. V 80. a 90. letech bylo 90 % autorů a režisérů homosexuálních. Divadla po administrativní stránce řídily v naprosté většině ženy. Tato situace vystihuje quebeckou společnost té doby, v níž naprosto chyběl fenomén otce. Matka měla na starosti i ekonomické záležitosti a děti byly vychovávány v ženském duchu. V 90. letech vyrůstá nová generace divadelníků, která homosexuální divadlo odsouvá. Autoři a režiséři začínají upřednostňovat příběh, epické divadlo. K nim se řadí i já.

Jaké má vaše divadlo publikum?

Jsou to lidé, kteří hledají v divadle dobrodružství, protože naše představení jsou vlastně tím, že trvají několik hodin, třeba i celou noc.

Rozhovor připravila

A. Novobilská
Foto T. Jemelka

Z HISTORIE OLOMOUCKÉ UNIVERZITY**Příchod Bohumila Markalouse (Jaromíra Johna) do Olomouce**

Na jaře 1946 vystoupil Bohumil Markalous, publikující své beletristické práce pod pseudonymem Jaromír John, v sále brněnské Filozofické jednoty s přednáškou na téma *Tragikomický paradox*.¹ Při této příležitosti se setkal se svým o dvanáct let mladším přítelem Josefem Ludvíkem Fischerem. Můžeme bez nadsázky říct, že šlo o osudové setkání – osudové v tom smyslu, že obrazně řečeno přehodilo výhybku na Markalousové životní dráze.

Estetik a spisovatel Bohumil Markalous – Jaromír John se s Josefem Ludvíkem Fischerem, bezesporu originální postavou našich duchovnědných dějin, tvůrcem koncepce „skladebné filozofie“, znal od roku 1937. Jejich vzájemná korespondence je naplněna oboustranným respektem, přátelskou ironií a humorem. Fischera podle všeho přitahoval Markalousův mimořádný tvůrčí talent a smysl pro realizaci rozmanitých inovací. Plně si uvědomoval jeho umělecký význam a ctil i jeho odbornost. Bohumil Markalous měl tu schopnost, že jako člověk otevřený, téměř „herecké“ povahy, stojící vždy ve středu dění, dokázal podmanivě působit na své blízké okolí. Dokázal inspirovat a získávat si nadané jedince, což je pro vysokoškolského pracovníka vlastnost neocenitelná. Mimoto udržoval dlouholeté styky se zahraniční vědeckou scénou, a to byl nadějný předpoklad k tomu, aby univerzita, která ještě nestáčila hlouběji zakořenit v sociální a kulturní situaci hanáckého regionu, neupadla do neplodného provincialismu.

To vše zřejmě hrálo v Markalousův prospěch, když ho J. L. Fischer spolu s biologem Vladimírem Uěhlou během brněnského setkání oslovil s návrhem, aby se přestěhoval do Olomouce a podílel se na společném díle, to jest na personálním, technickém a vědeckém budování univerzity. Dotázaný se závazným rozhodnutím váhal, přestože podle H. Šmahelové zprvu vyjádřil spontánní souhlas.² Přinejmenším od poloviny třicátých let, od smrti svého generacišního vrstevníka estetika Otakara Zicha (1934), se akademické půdě v podstatě vyhýbal. V dopise Václavu Poláčkovi své nesnadné rozhodování popisuje z odstupu dvou let takto:

„[...] tehdy 1946 přicházely nové urgencye a naléhání, měli jsme s Helenkou [sc. Šmahelovou, pozn. R. K.] hrozně tísnivý byt ve Slatiňanech, hnízdě o dvou tisících obyvatel, myslil jsem na Helenku, proč ona, která potřebuje život v širším smyslu, který já mám za sebou, ba i jsem ho syt, má se mnou být zahrabána, poustevníčit, že by si v Olomouci doplnila maturitu, že by studovala na univerzitě, protože je mé přesvědčení, že spisovatelka a zvláště spisovatelka mají být lidé nad

příměr vzdělání, máme-li vůbec pozdvihnout českou prózu – a tak jsem [...] se zmlít, mnoho týdnů, nocí jsem nespál, přemýšlel, protože jsem věděl, co to je zase kantořit, být rozpojen a zase nestačit. Dvakrát jsem odřekl a pak přijel pražský rektor soudruh Bělehrádek a tiak dovršil.“³

Nakonec tedy Markalous na Fischerovu nabídku přistoupil. Přesné důvody, jež ho k tomu přiměly, nemohou být dostatečně objasněny. Na základě podrobného sledování pramenného materiálu převážně epistolární povahy můžeme dojít zhruba ke dvěma navzájem spřízněným hypotézám. Vycházíme z odůvodněného předpokladu, že Markalous nemínil zůstat na univerzitě trvale, že v prvotní fázi svého rozhodování přijal univerzitní závazek jako dočasnou záležitost. Se vsí pravděpodobností počítal s tím, že až se jeho pracovníčtí v dohledné době „usadí“, bude moci olomouckou alma mater opustit a vrátit se zpět k nedokončeným rukopisům svých děl. Je nicméně nutné připustit i druhou hypotézu: John možná doufal, aniž by při tom docenil rozsah přidělené úřední agendy, že se bude moci věnovat literatuře souběžně s prací vysokoškolského pedagoga – avšak opět s vědomím možnosti brzkého odchodu z univerzity. Ani jeden z odhadů, který by byl nepochybně příznivý pro Johna-beletristu, se bohužel nenaplnil, ačkoliv se k obdobným vizím v soukromých dopisech opakovaně a někdy s neodbytnou naléhavostí vracel.⁴

Od druhé poloviny května do první půle června roku 1946 se korespondence J. L. Fischera s Bohumilem Markalousem dotýkala zejména otázek bezprostředně spjatých s Markalousovým přestěhováním se do Olomouce a s jeho jmenováním řádným profesorem. Rádná profesura mu měla zajistit odpovídající postavení v akademické hierarchii, zároveň však činila řečený univerzitní závazek trvalejším. Dne 20. května píše Fischer do Slatiňan, že zvažuje návrh na Markalousovo jmenování řádným profesorem estetiky slovesného umění; zmínil rovněž otázku jeho budoucího olomouckého bydliště.⁵

Markalous odpovídá hned následujícího dne obsáhlým dopisem, začínajícím slovy: „Milý příteli, pocítil jsem velmi čestnou nabídkou řádné profesury v Olomouci a já Ti srdečně děkuji. Nepředstavuji si však jednání jednoduché, a tak bude ještě trochu času uvažovat a rozhodovat se.“⁶ Přesto se na eventualitu příjezdu na Moravu svědomitě připravoval. Roztřídil množství studijního materiálu, uloženého v nevelkých prostorách slatiňanského bytu, vyčetl své disertační práce *Timologie estetická*, „vyhrabával všelijaký materiál svázaný v balících“, množství excerpt, výstřížků,

článků, výtvarných kritik, polemik, seřadil publikace z edice Ars atd. Vedle toho též žádá o „technickou pomoc“ – zručnou písařku na stroji, zdatnou i ve stenografii, která by mu pomáhala s prepisováním konceptů, a tím urychlila proces publikování. Navzdory upřímnému zájmu o věc zaznívá v dopise disharmonický tón přetrvávající nejistoty: „Ale všechno, co si tu povídáme, jsou akademické rozpravy, z nichž nemusí být nic, zvláště jestliže ti v Praze doporučí mladší sílu, která má nějakou práci, protože já pro samu hyperkritičnost své šaldovsko-masarykovské generace měl bych kuráž publikovat teprve dnes, ale neměl jsem jí v minulosti, a co jsem vydal – to jsou hlouposti.“⁷

3. června se Markalousovi dostává ujištění v podobě Fischerovy písemné reakce, v níž sděluje definitivní návrh na přítelovo jmenování řádným profesorem estetiky na Filozofické fakultě Univerzity Palackého.⁸ (Návrh prošel osmnáctého téhož měsíce hlasováním již zvoleného akademického sboru.)⁹ V průběhu přitřích čtyř dnů, tj. mezi 4. až 7. červnem, byl stanoven závazný termín: poněvadž výuka měla být zahájena v zimním semestru 1946/1947, musel by se Markalous přestěhovat do Olomouce ještě během letních měsíců. Veškeré náklady na stěhování měly být provizorně uhrazeny z univerzitního fondu.¹⁰

Začátkem podzimu přibyl Bohumil Markalous do Olomouce. Byl tak spolu s filozofkou a Fischerovou následovnicí ve funkci univerzitního rektora Jiřinou Otáhalovou-Popelovou vůbec první z pedagogů, kteří se do města přistěhovali.¹¹ Jako nové bydliště mu byla z kompetence olomouckého bytového úřadu přidělen byt v nájemní vile v Polívkové ulici č. 29, v klidné čtvrti za lokální železniční dráhou.¹² Vila, plod pozdní funkcionalistické architektury, byla postavena podle návrhu Aloise Hladíse v roce 1939. Byt, situovaný v prvním poschodí, se skládal ze dvou pokojů a velké haly. Při jeho zařizování uplatnil nový nájemník „loosovské“ zásady kultury bydlení. Stěny nechal vymalovat červeně. Nábytek tvořily mj. starožitné kusy – barokní skříně s intarziemi, empirový jídelní stůl a přiborník. V koutě společenské místnosti byla umístěna pohovka, kde Markalous rád odpočíval nebo přijímal časté návštěvy.¹³ Podle Vojtěcha Gaji, jednoho z Markalousových žáků a pravidelných návštěvníků, byl byt přímo „vzorem účelnosti, pohodlí, útulnosti a krásného vzhledu“.¹⁴

Rudolf Chadraha vzpomíná, že se Markalousův byl stal místem pořádání ojedinelých bytových seminářů, určených jak posluchačům jeho seminářů univerzitních – pro ně byla collegia privatissima jakýmsi rozšiřujícím doplňkem řádného studia –, tak širšímu okruhu zájemců, např. začínajícím beletristům, jimž se touto cestou dostalo fundovaného estetického i filologického školení.¹⁵

R. Kanda, student 5. ročníku FF UP, obor česká filologie – historie

STUDENTSKÁ RUBRIKA**Logopedická praxe ve Švýcarsku**

V říjnu letošního roku jsme absolvovaly odbornou zahraniční stáž v *Centre d'orthophonie* ve Švýcarsku. Jejím cílem bylo seznámit se blíže s problematikou logopedické intervence v této zemi. Stáž byla zprostředkována doc. A. Peutelschmiedovou, Ph.D., z Katedry speciální pedagogiky PdF UP.

Ve francouzské části Švýcarska se logopedie studuje na univerzitách v Neuchâtelu a Ženevě. Magisterské studium je čtyřleté nebo pětileté a součástí studia je souvislá logopedická praxe v trvání dvanácti až šestnácti měsíců. Jelikož ve Švýcarsku stejně jako v řadě dalších evropských zemí neexistuje rozdíl mezi klinickou a školskou logopedií, najdou absolventi uplatnění jak ve školství, tak ve zdravotnictví, v soukromé či státní sféře. Divergence absolventů mezi jednotlivými specializacemi se odehrává až po ukončení studia.

Centre d'orthophonie v Chaux de Fonds je jedno ze tří logopedických center kantonu Neuchâtel. Logopedky všech tří center se setkávají na pravidelných konferencích; obecně lze označit spolupráci mezi jednotlivými skupinami logopedů za velmi dobrou. Na financování se podílí invalidní pojišťovna (*Assurance-Invalidité*), rodiče a obec. Jde o státní zařízení, přibližně 40 %

všech nákladů hradí obec. V centru se nachází 15 logopedických ambulancí, kde je poskytována péče klientům ve věku od 4 do 12 let s poruchami artikulace, poruchami polykání, opožděným vývojem řeči, koktavostí, poruchami hlasu, rinolalií, palatolalií, s problémy ve čtení a psaní a klientům s poruchami sluchu. Většinu klientů tvoří právě děti s poruchami čtení a psaní. Ty souvisí především se specifiky francouzského jazyka, zejména s rozdílností psaného a mluveného projevu, časté jsou také obtíže v diferenciaci 16 vokálů, apod. Protože je populace v kantonu Neuchâtel složena z nejrůznějších národů a etnik, tvoří velkou část klientely také děti z cizojazyčných rodin, pro něž je francouzština cizím jazykem.

Velmi přínosné bylo poznat fungující systém spolupráce mezi klinickou praxí a pedagogickým vedením jednotlivých dětí ve školách, stejně tak jako propracovanou metodiku logopedické intervence v rámci francouzského jazyka. Za inspirovací můžeme podle našeho názoru považovat zejména výborně fungující jednotný systém logopedické péče.

Z. Kantorová, D. Korpasová, studentky 3. ročníku klinické logopedie, PdF UP

¹ *Svědectví pamětníků se v této záležitosti nápadně rozcházejí. H. Šmahelová uvádí, že Markalousova brněnská přednáška nesla název O nejsvětější stránce pochybnosti, srov. Šmahelová, *Vzpomínky na Jaromíra Johna*, Praha 1979, s. 135. Nutno dodat, že text s tímto názvem vyšel v *Kritickém měsíčníku* 7, 1946, s. 149–156. V rozporu se Šmahelovou soudí J. L. Fischer, byť přiznává notnou dávku nejistoty, že Markalous v Brně promluvil na téma jazyka, srov. Fischerův vzpomínkový příspěvek in: Bohumil Markalous – Jaromír John (1882–1952) a jeho úsilí o zlidovění estetiky, Praha 1964, s. 30. Z pochopitelných důvodů dáváme přednost podání J. Johna, obsaženému v dopise adresovaném V. Poláčkovi z 31. prosince 1948, in: J. John, *Polohy srdce. Z korespondence Jaromíra Johna*, eds. M. Krulichová a M. Vinařová, Praha, Československý spisovatel 1982, s. 219.*

² H. Šmahelová, *Vzpomínky na Jaromíra Johna*, Praha 1979, s. 135.

Diskuse, názory, ohlasy

Vysvětlení vaječného incidentu

Musím nejprve reagovat na článek P. Bednařika ze Žurnálu č. 10 a uvést na pravou míru některá jeho tvrzení. Následně vysvětlím své postoje.

S podivem jsem zjistil, jak výše zmíněný autor článku zaujímá stanoviska ideologicko-politická i konkrétní, vztahující se k mým hodům vajíček, aniž by se mnou promluvil. Vadí mi, že mi vkládá do úst něco, co jsem neřekl, nebo o čem si nemůže být jist, zda jsem to řekl.

Mimochodem nejsem konzervátec, ale liberál s některými konzervativními idejemi (jsem také členem politické strany, která tyto ideje zastává). Toto perfekcionistické zpřesnění uvádím záměrně, neboť mi opravdu vadí, když mě někdo někam zařazuje, aniž bych s ním o čemkoliv mluvil. Musím se vůči tomuto drzému způsobu komunikace ohradit.

V textu se objevilo mnoho termínů, kterým v dané souvislosti nerozumím. Termín „studentská jednota“ je nepřesný a nepravdivý a ani nevím, co znamená. Dale v kontextu události nerozumím pseudoterminu „poetická (demonstrace)“. Vůbec nerozumím této demonstraci tak, jak ji mnozí její zúčastnění prezentovali. Ale neberu nikomu právo demonstrovat, vyjádřit se. A sám jsem do jejího průběhu vůbec nezasáhl, což je další nepravda článku P. Bednařika. Jen chci zdůraznit právo reakce, vyjádřit se k vyjádřenému.

Nyní přejdu ke smyslu a významu mého vaječného incidentu. Na jednu stranu mohu kladně hodnotit to, že vůbec nějaká reakce na stav vysokého školství proběhla, jde mi však o jednotlivé momenty, které podle mého názoru znehodnotily celou akci. Chtěl bych pominout estetickou hodnotu, konkrétně text a scénický projev, neboť jsem od organizátorů slyšel,

že vše bylo tvořeno ve spěchu, a o ně tolik nejde. Ale vzhledem k tomu, že u mnohých byla neustálá snaha mluvit o velikosti a svornosti této „divadelně-exekuční akce“ a že se stala středem zájmu divadelní teorie a byly na ni reflektovány právě nemalé estetické hodnoty, nelze se o nich nezmínit.

Dívím se, že lidé, o kterých si ještě stále myslím, že mají osobitý kritický náhled a schopnost vlastní tvorby, se postaví za tak nedobry text. Nelíbila se mi také přílišná scénická přehnanost. Některé slovní výrazy a postoje byly odmítnutelné: jako vyjevení vlastní malosti pod absolutismem jakéhosi despoty, studentský boj proti „policejnímu státu“, vymezení studentstva k primitivnosti fyzicky pracujícím lidem a podobně. Beru je jako omyly, kterých, věřím, autoři litují.

V průběhu zinscenovaného procesu ve mně neustále rostl pocit vyjádřit svůj nesouhlas. Po zhodnocení svého momentálního postavení a možností jsem se rozhodl použít vejce, která jsem si následně obstaral a v první řadě davu čekal na konec. Umyslně jsem do dění nezasáhl a nijak jej nenarušil. Po skončení, při klanění a nevšobecném potlesku jsem na podium vhodil tři vejce tak, abych nikoho nezranil. Tento jednoduchý a stupidní projev jsem zvolil zcela vědomě a s plnou zodpovědností právě proto, že přímo korespondoval s tím, co jsem slyšel a viděl.

Byla a je mi vytykána primitivnost a sebekritičnost, ale já jen vyjádřil svůj nesouhlas, a chtěl tak otevřít debatu o jiné aktivitě, jejíž koncepci mám připravenou.

R. Schubert,
student filozofie a divadelní vědy na FF UP

Editorial

Nedorozumění skončilo, zapomeňte

Jednu novou informaci přispěvek Mgr. Štoselové (Co asi nevíte III), Žurnál č. 12, str. 2) přece jen obsahoval: s jistotou lze říci, že si ředitelka CITT bravurně osvojila způsob argumentace, tolik oblíbený u představitelů nejrůznějších mocí, který v duchu hesla „nejlepší obrana je útok“ sebevědomě zastře původní meritum věci. Problém neochoty informovat o pracovišti, které vede, lze pak lehce a jednoduše vyřešit – tím, že se jaksepatří vynadá redaktorkám (nejlépe pomocí několika zbůhdarma zacílených polo-pravd), zpochybní se „profesionalita“ a produktivita jejich práce – a vše je tak uvedeno na tu správnou míru. Rozuměj: o CITT, které patří patrně k největším projektům, které se v poslední době univerzity rozhodla v součinnosti s dalšími regionálními institucemi realizovat, se od jeho ředitelky čtenář Žurnálu ani nadále nedoví nic – dokud se redaktorky se svou formulací otázek či nabídkou jiné formy zpracování informací (vlastní příspěvek či autorizovaný rozhovor na diktafon) zkrátka netrefí (anebo dokud si nepřičte týdeník Ekonom). Krom výpadů na adresu redakce tak ředitelka CITT paradoxně jen zopakovala obsah glosy kolegyně Novobilské (Co asi nevíte III, Žurnál č. 9, str. 2).

Co k tomu dodat a vyhnout se přitom riziku, že bude čtenář obtěžován výčtem skutečností, jež by práci redakce obhájily? Myslím, že její výsledky může posoudit každé páteční ráno, kdy nové číslo opouští tiskárnu (tak jak to mohl učinit i minulý týden a mj. najít odpovědi na otázky Mgr. Štoselové adresované redakci); může také nahlédnout do tiráže a připomenout si, že obsazení redakce čítá dvě pracovní síly, které se (patrně zcela neprofesionálně) pokoušejí stihnout většinu činnosti, jež jsou v rámci „profesionálního novinářského přístupu“ v obdobných periodikách rozděleny mezi editora, vedoucího vydání, komentátory, redaktory rubrik, zpravodaje atp. A to v prostředí, které všeobecnou ochotou ke svěřování informací jakémukoli médiu příliš neoplyvá.

Jak už bylo několikrát zmíněno, Žurnál UP není standardní týdeník, protože funguje v nestandardních podmínkách a s nestandardním účelem: smysl i podmínka jeho existence spočívá ve vzájemném předávání informací uvnitř i vně univerzity, v potřebě komunikace. (Bez co nejužší spolupráce se členy univerzitní obce bychom se jen stěží mohli chlubit, že UP jako jediná vysoká škola v ČR vydává periodikum o 8–12 stranách týdně.) Glosa Mgr. Novobilské nebyla ničím jiným než informací o tom, že v případě vedení CITT taková potřeba jednoduše neexistuje.

Informace jako každá jiná, za určitých okolností bezvýznamná, za jiných možná jedna z nejdůležitějších. Její zhodnocení je na čtenářích.

V. Mazochová

... A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

10. PROSINEC

Muzeum umění, 19 hod.: Koncert Stupkova kvarteta. Pořádá Muzeum umění.

11. PROSINEC

Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PŘF UP, Olomouc-Hejčín, posluchárna č. 202, 13.30 hod.: Semináře z diferenciálních rovnic. Věty Bohr-Neugebauerova typu pro skorperiodické diferenciální rovnice. Pořádá Katedra MaaAM PŘF UP.

The British Council, Křížkovského 14: FCE (First Certificate in English).

12. PROSINEC

Knihovna Katedry historie FF UP, 15 hod.: Seminář účastníků doktorského studia. Pořádá Katedra historie FF UP.

The British Council, Křížkovského 14: CAE (Certificate in Advanced English).

Katedra sociologie a andragogiky FF UP, učebna č. 3, 11.30 hod.: Problematika výchovy a vzdělávání romských dětí. Pořádá Katedra sociologie a andragogiky FF UP.

U-klub, 20 hod.: Mig 21. Pořádá U-klub.

13. PROSINEC

The British Council, Křížkovského 14: CPE (Certificate of Proficiency in English).

14. PROSINEC

Muzeum umění, 11.30 hod.: Koncert studentů hudební výchovy PdF UP. Pořádá Muzeum umění.

-red-

Dokončení ze str. 7

³ J. John, *Polohy srdce, c. d., tamtéž*. Také H. Šmahelová popisuje Markalousevo rozhodování jako silný vnitřní boj, srov. H. Šmahelová, *Vzpomínky na Jaromíra Johna*, s. 139–140.

⁴ Srov. např. dopis P. Bezručovi z 4. listopadu 1950, in: J. John, *Polohy srdce*, s. 43–44.

⁵ LA PNP (Praha), fond J. John, sign. 26/E/28, korespondence s J. L. Fischerem – dopis J. L. Fischera, Brno 20. května 1946.

⁶ LA PNP (Praha), fond J. John, tamtéž – dopis J. Johna, Slatiňany 21. května 1946.

⁷ LA PNP (Praha), fond J. John, tamtéž.

⁸ LA PNP (Praha), fond J. John, tamtéž – dopis J. L. Fischera, Brno 3. června 1946.

⁹ LA PNP (Praha), fond J. John, tamtéž – dopis J. L. Fischera, Brno 19. června 1946.

¹⁰ LA PNP (Praha), fond J. John, tamtéž – dopis J. L. Fischera, Brno 7. června 1946.

¹¹ R. Chadraha, *Olomoucké působení universitního profesora Dr. Markalouse-Johna (1946–1952)*, Sborník Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci 3, 1973, s. 32.

¹² LA PNP (Praha), fond J. John, sign. 26/E/22, karton osobních a rodinných dokladů – dok. č. 181/96.

¹³ H. Šmahelová, *Vzpomínky na Jaromíra Johna*, s. 151.

¹⁴ V. Gaja, in: *Bohumil Markalous – Jaromír John (1882–1952) a jeho úsilí o zlidovnění estetiky*, s. 23.

¹⁵ Srov. R. Chadraha, *Olomoucké působení universitního profesora Dr. Bohumila Markalouse-Johna (1946–1952)*, tamtéž.

Upozornění redakce

Redakce Žurnálu UP upozorňuje, že poslední letošní číslo univerzitního týdeníku vyjde v pátek 15. 12. 2001. Zároveň připomínáme, že uzavěrka čísla je v úterý nejpozději do 12 hod.

Děkujeme za pochopení.

-red-